

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเป็นมาของธุรกิจซื้อขายหุ้น หรือปัจจุบันเรียกว่าธุรกิจหลักทรัพย์ในประเทศไทย มีประวัติศาสตร์ยาวนาน สมัยแรกเริ่มมีการเข้าหุ้นทำการค้าขายออกกำไรงานแบ่งปันกันในสมัยกรุงศรีอยุธยาจนกระทั่งสมัยรัตนโกสินทร์เริ่มมีการเปิดค้าขายกับต่างประเทศโดยเสรีทำให้มีบริษัทต่างชาติเข้ามาลงทุนทำกิจการค้าและอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เป็นจำนวนมาก ธุรกิจการค้าและอุตสาหกรรมต่างๆ เริ่มเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้เกิดมีความจำเป็นต้องการเงินทุนเพื่อกิจการดังกล่าวมากยิ่งขึ้นจึงต้องมีการระดมเงินออมจากประชาชนในวงกว้างผ่านกิจการตลาดทุน ได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นสถาบันทางเศรษฐกิจที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสื่อที่ช่วยส่งเสริมระดมทุนและสนับสนุนทางการเงินแก่กิจการต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้นหรือธุรกิจที่จะขยายกิจการ ทั้งนี้โดยทำหน้าที่เป็นแหล่งกลางสำหรับการพบปะระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายเพื่อทำการแลกเปลี่ยนซื้อขายหลักทรัพย์ทางการลงทุน

การลงทุนในหลักทรัพย์ของนักลงทุนในระยะเริ่มแรกก่อนจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะเป็นการลงทุนผ่านบริษัทที่ประกอบธุรกิจซื้อขายหลักทรัพย์กิจการกองทุนรวม และกิจการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ตามลำดับ โดยบริษัทที่ประกอบธุรกิจนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์เป็นแห่งแรกในประเทศไทย ได้แก่ บริษัทเบิร์ต จำกัด ต่อมาบริษัทประกอบธุรกิจประเภทเดียวกันนี้อีกหลายบริษัทแต่การซื้อขายหลักทรัพย์ในระยะนั้นมีขอบเขตจำกัด การซื้อขายหลักทรัพย์มีน้อยมาก ราคาที่ซื้อขายจึงขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้ซื้อและผู้ขายไม่ได้ขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานและไม่มีการควบคุมใดๆ ทั้งสิ้น ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2505 นักธุรกิจเอกชนกลุ่มหนึ่งซึ่งทำธุรกิจนายหน้าซื้อขายหุ้นอยู่แล้วได้ร่วมทุนกันจัดตั้งสถานปริวรรตหุ้นในรูปของห้างหุ้นส่วนจำกัด และในปีต่อมาได้เปลี่ยนเป็นบริษัทจำกัด โดยใช้ชื่อว่า บริษัทตลาดหุ้นกรุงเทพจำกัด (Bangkok Stock Exchange) เป็นสถานที่ที่ให้ความสะดวกแก่สมาชิกในการซื้อขายหลักทรัพย์มีการประกาศราคาหลักทรัพย์ในหนังสือพิมพ์ การซื้อขายหลักทรัพย์ต้องซื้อขายผ่านบริษัทสมาชิกเท่านั้น หลักทรัพย์ที่ซื้อขายมีจำนวน 35 หลักทรัพย์แต่มีเพียง 7-8 หลักทรัพย์เท่านั้นที่มีการซื้อขายกันบ่อย ผู้ที่เข้าร่วม

ในการซื้อขายก็มีจำนวนน้อย จำนวนซื้อขายในปี พ.ศ. 2507 ถึง 2516 มีมูลค่าเฉลี่ยไม่เกินปีละ 50 ล้านบาท ทั้งนี้ เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและรัฐบาลสมัยนั้นก็ยังไม่เห็นความสำคัญของตลาดหุ้นจึงไม่ได้ให้การสนับสนุนแต่อย่างใด

ประเทศไทยเริ่มมีการพัฒนาตลาดทุนอย่างจริงจังเมื่อเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514) โดยให้ความสำคัญกับการระดมทุนของเอกชนเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2510 รัฐบาลจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจส่วนเอกชนสาขาสถาบันการเงินขึ้นเพื่อทำการศึกษาแนวทางในการพัฒนาตลาดทุน ในที่สุดก็ได้มีความเห็นว่าการที่จะส่งเสริมการระดมเงินออมจากเอกชนและเสริมสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศนั้นควรที่จะได้มีการศึกษาถึงโครงสร้างและปัญหาการพัฒนาตลาดทุนอย่างจริงจัง ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2512 ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ว่าจ้างศาสตราจารย์ ชิคนีย์ เอ็ม ร็อบบิ้นส์ ศาสตราจารย์ในวิชาการเงินจากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในด้านการก่อตั้งตลาดทุนในประเทศกำลังพัฒนา มาช่วยศึกษาและให้ข้อเสนอแนะ ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2512 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดตั้งคณะทำงานโครงการศึกษาตลาดทุนขึ้น ศาสตราจารย์ร็อบบิ้นส์ได้ศึกษาและปรึกษากับบุคคลต่างๆ ทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการพัฒนา ตลาดทุน และได้เขียนรายงานเรื่อง “A Capital Market in Thailand” ขึ้นเสนอต่อธนาคารแห่งประเทศไทยเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2513 รายงานฉบับนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงการที่ปริมาณหลักทรัพย์ที่จะทำการซื้อขายกันมีอยู่อย่างจำกัด การขาดความสนใจที่จะซื้อหลักทรัพย์ และการขาดสถาบันตลาดทุนที่สมบูรณ์ รวมทั้งได้ชี้ให้เห็นถึงอุปสรรคสำคัญ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคหลายประการ อาทิเช่น การให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีแก่บริษัทและผู้ถือหุ้นในบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ถือหุ้นรายย่อย โครงการเพิ่มอุปสงค์และอุปทานในตลาดหลักทรัพย์ การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือความผาสุกแห่งสาธารณชน กำหนดให้สถาบันการเงินซึ่งขณะนั้นยังไม่มีกฎหมายเฉพาะกำกับควบคุมให้เข้าอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ทางการ เป็นต้น หลังจากศึกษารายงานดังกล่าวอย่างรอบคอบแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เชิญศาสตราจารย์ร็อบบิ้นส์กลับมาอีกครั้งในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2513 เพื่อศึกษาเหตุการณ์และภาวะการณ์ล่าสุดและพิจารณาบททวนข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในรายงานดังกล่าว

ในปี พ.ศ. 2515 ได้มีการตรากฎหมายกำหนดให้สถาบันการเงินประเภทธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์เข้ามาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย กล่าวคือ นับตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2515 เป็นต้นไป การจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์จะต้องปฏิบัติตามนี้

1. จดทะเบียนตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในรูปบริษัทจำกัด ยื่นคำขอรับอนุญาตประกอบหลักทรัพย์ต่อสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง และต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีกระทรวงการคลังเสียก่อน

2. ส่วนบริษัทจำกัดที่ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์อยู่แล้วก่อนวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2515 ถ้าประสงค์จะประกอบกิจการต่อไปต้องยื่นคำขอรับอนุญาตภายใน 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) ได้สนับสนุนการพัฒนาสถาบันการเงินเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ที่จะนำมาประกอบเป็นแนวทางในการวางมาตรการที่เหมาะสม ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้เสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณาแต่งตั้ง “คณะกรรมการจัดตั้งตลาดหุ้น” ขึ้นเพื่อดำเนินการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยรูปแบบการบริหารของตลาดหลักทรัพย์กำหนดให้เอกชนเป็นผู้บริหารภาครัฐบาลเป็นเพียงผู้ดูแลกำกับให้เป็นไปตามกฎหมาย

ในวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2517 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะจัดให้มีศูนย์กลางสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ ทั้งนี้ เพื่อที่จะส่งเสริมการออมและการระดมเงินทุนในประเทศสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจและอุตสาหกรรมในประเทศ ตลอดจนให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นให้การซื้อขายหลักทรัพย์มีสภาพคล่องและมีราคาที่เหมาะสมผลเป็นไปอย่างมีระเบียบ โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีสภาพเป็นนิติบุคคลและเป็นสถาบันเอกชนดำเนินการโดยไม่นำผลกำไรมาแบ่งปันกันเพื่อใช้เป็นศูนย์กลางในการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียนของนักลงทุนในหลักทรัพย์ ซึ่งในปัจจุบันดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

จากสภาพตลาดหุ้นไทยในปัจจุบันที่มีการปรับตัวลดลงของดัชนีหลักทรัพย์อย่างรวดเร็ว และต่อเนื่องนับว่าเป็นช่วงเวลาที่นักลงทุนต้องประสบกับภาวะวิกฤติของตลาดหุ้นที่รุนแรงอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งส่งผลกระทบต่ออย่างหนักต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนที่ปรับตัวลดลงจนหลายบริษัทมี

ราคาต่ำกว่าปัจจัยพื้นฐาน โดยมีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริงของหุ้น (Intrinsic Value) อันเป็นการไม่สอดคล้องกับหลักกลไกของราคา นั่นคือ ราคาหุ้นไม่สะท้อนภาวะอุปสงค์และอุปทานที่แท้จริงและมีการเคลื่อนไหวของราคาในลักษณะชวบฮาบ ซึ่งขัดต่อหลักของตลาดหุ้นที่ดี และทำให้นักลงทุนต้องประสบกับภาวะขาดทุนสำหรับการลงทุนในหลักทรัพย์อย่างมาก สาเหตุส่วนหนึ่งเพราะไม่อาจสวนกระแสภาวะเศรษฐกิจโดยรวมได้และอีกส่วนหนึ่งมีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างมากมายมาจากการวิเคราะห์และให้คำแนะนำการลงทุนในหลักทรัพย์ของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ไม่ว่าจะเพราะจากการวิเคราะห์และการให้คำแนะนำแบบเชียร์เต็มทีในยามตลาดหุ้นร้อนแรงหรือการวิเคราะห์และการให้คำแนะนำที่ซ้ำเติมสภาวะตลาดในยามที่หุ้นตก

การวิเคราะห์หลักทรัพย์เป็นการอธิบายถึงข้อเท็จจริงที่ได้รับจากแหล่งต่างๆ เกี่ยวกับหลักทรัพย์และพยายามสรุปข้อเท็จจริงที่ได้รับเหล่านั้น โดยใช้หลักเกณฑ์ต่างๆ การวิเคราะห์หลักทรัพย์ถือว่าเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งทางวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์หลักทรัพย์เพื่อการลงทุนในหลักทรัพย์โดยทฤษฎีแล้วไม่ใช่วิทยาศาสตร์แท้ๆ แต่ต้องใช้ศิลปะของแต่ละบุคคลรวมทั้งโอกาสที่อำนวยให้แก่นักคนั้นๆ ด้วย ดังนั้น ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการลงทุนจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญดังกล่าว

การวิเคราะห์และการให้คำแนะนำแก่ประชาชนเกี่ยวกับคุณค่าของหลักทรัพย์ หรือความเหมาะสมในการลงทุนที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์ หรือที่เกี่ยวกับการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ใดๆ ถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ ซึ่งได้รับการยอมรับว่ามีประโยชน์และมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ของนักลงทุนมาก อีกทั้งยังมีส่วนในการกำหนดทิศทางของตลาดหุ้นอีกด้วย นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศและจะขาดเสียมิได้ ทั้งนี้ ความสำเร็จของการวิเคราะห์ขึ้นอยู่กับความสามารถในการพยากรณ์ นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงปัจจัยเหล่านั้นต่อตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ และจะต้องมีความคิดที่ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ต้องสามารถสื่อสารข้อมูลและรายงานผลการวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผลและมีหลักเกณฑ์ โดยนักวิเคราะห์หลักทรัพย์จะต้องผ่านการฝึกฝนเป็นอย่างดีและต้องใช้เวลาอย่างมาก ดังนั้น วิชาชีพนี้จึงมีลักษณะคล้ายกับวิชาชีพอื่นๆ เช่น ผู้สอบบัญชี ทนายความ เป็นต้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมและเพียงพอเพื่อใช้ในการควบคุมและกำกับดูแลนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของสาธารณชนและเป็นการให้

ความคุ้มครองแก่นักลงทุนตามแนวความคิดที่ว่า “ผลประโยชน์ของเอกชนและสังคมต้องสอดคล้องกัน หากเอกชนได้ใช้เสรีภาพของตนเกินไปจนทำให้ประชาชนนั้นเดือดร้อนแล้ว รัฐบาลมีสิทธิที่จะแทรกแซงได้”

เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม ชัดเจน และเพียงพอสำหรับการควบคุมและกำกับดูแลการเผยแพร่หรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ในบางลักษณะ อาทิเช่น ในกรณีที่ผู้ให้คำแนะนำกระทำการเผยแพร่หรือให้คำแนะนำแก่ประชาชนเป็นทางคำปกติโดยผู้ให้คำแนะนำไม่มีอำนาจจัดการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ให้แก่ผู้รับบริการและตนจะได้รับค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนอื่นเป็นการตอบแทนจากการนั้น หรือในกรณีที่ผู้ให้คำแนะนำกระทำการเผยแพร่หรือให้คำแนะนำแก่ประชาชนในนามของตนเองผ่านสื่อต่างๆ โดยบุคคลดังกล่าวจะไม่ได้รับค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนอื่นจากผู้ให้คำแนะนำโดยตรง นอกเหนือจากค่าตอบแทนในรูปของเงินสนับสนุนรายการหรือเงินค่าขายสื่อสิ่งพิมพ์หรือจากค่าสมาชิกเท่านั้น ซึ่งนับวันการประกอบวิชาชีพในลักษณะดังกล่าวจะทวีความสำคัญและมีแนวโน้มที่จะได้รับความสนใจในการเข้ามาประกอบวิชาชีพมากขึ้น ดังนั้น หากไม่มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและกำกับดูแลอย่างเหมาะสม ชัดเจน และเพียงพออาจมีการอาศัยช่องว่างของกฎหมายกระทำการอันไม่เป็นธรรม กระทำการอันเป็นการฉ้อฉล นื้อโกง หรือหลอกลวงนักลงทุน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือในระบบตลาดทุนไทยและทำให้นักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศขาดความมั่นใจที่จะเข้ามาลงทุนในตลาดหุ้นไทยอันจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อตลาดทุนและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

ปัญหาในการควบคุมและกำกับดูแลผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ในปัจจุบันสืบเนื่องมาจากความไม่เหมาะสม ชัดเจน และเพียงพอของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและกำกับดูแลผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์

- พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการควบคุมและกำกับดูแลตลาดทุนของประเทศไทย บทบัญญัติที่สำคัญๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การควบคุมและกำกับดูแลการวิเคราะห์และให้คำแนะนำการลงทุนในหลักทรัพย์ที่สำคัญ ๆ ได้แก่ มาตรา 98 (2) ห้ามมิให้บริษัทหลักทรัพย์กระทำการใดๆ อันจะทำให้ลูกค้าหรือบุคคลทั่วไปเข้าใจผิดเกี่ยวกับราคา คุณค่า และลักษณะของหลักทรัพย์

(3) ห้ามมิให้บริษัทหลักทรัพย์กระทำการใดๆ อันมีลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเป็นการเอาเปรียบลูกค้าหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

ตามมาตรา 98 (2) ยังไม่มีแนววินิจฉัยของคณะกรรมการ ก.ล.ต. ว่าการกระทำในลักษณะเช่นใดจึงจะถือว่าเป็นความผิด ส่วนมาตรา 98 (3) แม้ว่าคณะกรรมการ ก.ล.ต. จะได้อาศัยอำนาจตามความในอนุमतราดังกล่าวประกาศกำหนดลักษณะการกระทำที่ถือว่าอาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเป็นการเอาเปรียบลูกค้า แต่จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมด้านอนุพันธ์ของบริษัทหลักทรัพย์ เรื่องการจัดทำบัญชีหลักทรัพย์ และเรื่องการแยกบัญชีเงินของลูกค้า ดังนั้น จึงเป็นประเด็นที่น่าพิจารณาว่าสามารถนำมาตรา 98 (2) และ (3) มาใช้ในการควบคุมและกำกับดูแลการวิเคราะห์หลักทรัพย์ และการเผยแพร่หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์แก่ลูกค้าของบริษัทหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ หรือประเภทการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนได้มากน้อยเพียงใด อาทิเช่น กรณีเจ้าหน้าที่การตลาดของบริษัทหลักทรัพย์แนะนำให้ลูกค้าซื้อขายหลักทรัพย์ในลักษณะที่ถี่เกินความจำเป็นเพื่อหวังเพียงค่าธรรมเนียมจากลูกค้า (Churning) จะเป็นความผิดตามมาตรา 98 (3) หรือไม่ หรือกรณีผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ให้คำแนะนำแก่ลูกค้าโดยไม่มีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอ หรือโดยมิได้ใช้ข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้มาแนะนำให้ลูกค้าลงทุนในหลักทรัพย์จะเป็นความผิดตามมาตรา 98 (2) หรือไม่

ประเด็นปัญหาที่น่าพิจารณาอีกประการ คือ มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและกำกับดูแลตามมาตรา 98 (2) และ (3) ใช้เฉพาะกับบริษัทหลักทรัพย์เท่านั้น อย่างไรก็ตามหากพิสูจน์ได้ว่าการกระทำผิดของบริษัทหลักทรัพย์เกิดจากการสั่งการ การกระทำการ หรือไม่สั่งการ ไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทหลักทรัพย์นั้น ผู้นั้นจะต้องถูกลงโทษโดยผลของมาตรา 283 วรรค 2 ด้วยจึงเกิดปัญหาว่า พนักงานผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่อันก่อให้เกิดความรับผิดทางกฎหมายจะต้องร่วมรับผิดชอบด้วยหรือไม่

ในหมวด 8 เกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์
มาตรา 238-240 เรื่องการสร้างข่าวหรือข้อมูลไม่ถูกต้อง

ประเด็นที่น่าพิจารณา คือ การควบคุมและกำกับดูแลการสร้างข่าวหรือข้อมูลไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติในมาตรา 238 และ 239 ประสงค์ที่จะให้ครอบคลุมถึงผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบริษัท

หลักทรัพย์ให้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ด้วยหรือไม่ ซึ่งอาจต้องมาตีความคำว่า “ผู้มีส่วนได้เสียในหลักทรัพย์” ว่าหมายถึงบุคคลใด

มาตรา 241 เรื่องข้อห้ามการซื้อขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น

ประเด็นที่น่าพิจารณา คือ บทบัญญัติดังกล่าวมีข้อยกเว้นหรือไม่ เช่น กรณีที่ผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ได้รวบรวมข้อมูลที่บริษัทได้ประกาศต่อสาธารณชนแล้ว และนำมาวิเคราะห์ วิจัยและตีความจนค้นพบ “ข้อมูลภายใน” ด้วยความรู้ความสามารถของตนเอง โดยไม่ได้อาศัยข้อมูลภายในอื่น ในกรณีเช่นนี้ การใช้ประโยชน์จากข้อเท็จจริงที่ค้นพบดังกล่าวจะเป็นความผิดตามมาตรา 241 หรือไม่ และจะมีวิธีการใดที่จะนำมาใช้เพื่อป้องกันไม่ให้มีการนำข้อมูลภายในมาใช้เพื่อประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น

มาตรา 297 ความผิดเกี่ยวกับการบิดเบือนข้อเท็จจริง หรือใช้ข้อมูลเท็จในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน หรือราคาหลักทรัพย์

ประเด็นที่น่าพิจารณา คือ หากการกระทำความผิดดังกล่าวเกิดจากการสั่งการของผู้บังคับบัญชา โดยผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทักท้วงและยืนยันให้ใช้ข้อมูลที่ถูกต้องในการวิเคราะห์หลักทรัพย์แล้ว มีปัญหาว่าผู้ใต้บังคับบัญชาที่ออกผลงานวิเคราะห์ดังกล่าวต้องรับผิดตามมาตรา 297 หรือไม่ และผู้บังคับบัญชาต้องรับผิดตามมาตรา 297 ประกอบกับมาตรา 300 หรือไม่ หากปรากฏว่าผู้บังคับบัญชาไม่มีตำแหน่งใดในการบริหารงานบริษัทหลักทรัพย์ ซึ่งปัญหานี้ต้องอาศัยการตีความคำว่า “บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล” ว่าหมายถึงบุคคลดังกล่าวหรือไม่

ในหมวด 4 ส่วนที่ 5 เรื่องการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนของธุรกิจหลักทรัพย์

มาตรา 115 ในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน บริษัทหลักทรัพย์ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการ ก.ล.ด. ประกาศกำหนด และคณะกรรมการ ก.ล.ด. จะกำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการที่บริษัทหลักทรัพย์อาจเรียกจากลูกค้าในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนด้วยก็ได้

ประเด็นที่น่าพิจารณาประเด็นแรก คือ ทำไมกฎหมายจึงกำหนดให้บริษัทหลักทรัพย์เท่านั้นสามารถขออนุญาตประกอบธุรกิจที่ปรึกษาการลงทุนได้ ทั้งๆ ที่ถือว่าเป็นการจำกัดเสรีภาพในการประกอบวิชาชีพที่ปรึกษาการลงทุน สมควรหรือไม่ที่จะอนุญาตให้บุคคลทั่วไปสามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นที่ปรึกษาการลงทุนได้โดยเสรีโดยใช้มาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมเข้ามาควบคุมและกำกับดูแล อาทิเช่น การกำหนดให้บุคคลใดที่ประสงค์จะประกอบวิชาชีพที่ปรึกษา

การลงทุนต้องขึ้นคำขอจดทะเบียนเป็นที่ปรึกษาการลงทุน ซึ่งอาจจะสามารถควบคุมและกำกับดูแล ผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า การกำหนดให้บริษัทหลักทรัพย์ใดที่ ประสงค์จะประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนจะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ด. ซึ่งการพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนเท่าที่ผ่านมาจะพิจารณาจากคุณสมบัติของบริษัทหลักทรัพย์เป็นสำคัญ โดยมีได้คำนึงถึงคุณสมบัติของผู้ที่จะมาปฏิบัติหน้าที่เป็นที่ปรึกษาการลงทุนที่แท้จริง ทั้งนี้ หากกฎหมายอนุญาตให้บุคคลทั่วไปสามารถประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน ทางเราอาจกำหนดมาตรการควบคุมและกำกับดูแล โดยให้ผู้ประสงค์จะปฏิบัติหน้าที่เป็นที่ปรึกษาการลงทุนและไม่ปรากฏว่าได้รับการยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนมีหน้าที่ต้องยื่นแบบขอจดทะเบียนเป็นที่ปรึกษาการลงทุนและเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่นักลงทุนและประชาชนในการตัดสินใจเลือกใช้บริการของที่ปรึกษาการลงทุนที่เหมาะสมกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของตนเองมากที่สุด ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการปฏิบัติตามหลักการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure) แล้ว การให้ที่ปรึกษาการลงทุนจดทะเบียนยังเป็นการถ่วงดุลคุณสมบัติของที่ปรึกษาการลงทุนในเบื้องต้น อีกทั้งยังสามารถนำมาใช้เป็นมาตรการในการป้องกันมิให้ที่ปรึกษาการลงทุนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นที่ปรึกษาการลงทุน และสามารถนำมาใช้ลงโทษที่ปรึกษาการลงทุนที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริตได้อีกด้วย เช่น การมีคำสั่งไม่อนุญาตให้เป็นที่ปรึกษาการลงทุน การสั่งพักการปฏิบัติหน้าที่ การเพิกถอนใบอนุญาต เป็นต้น

ประเด็นที่สอง แม้ว่ามาตรา 115 จะเปิดช่องให้คณะกรรมการ ก.ล.ด. ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนได้ แต่ปรากฏว่าในปัจจุบันคณะกรรมการ ก.ล.ด. ยังมิได้ดำเนินการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนแต่อย่างใด ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการประกอบธุรกิจที่ปรึกษาการลงทุนยังไม่เป็นการแพร่หลายในประเทศไทย และกฎหมายกำหนดให้บริษัทหลักทรัพย์เท่านั้นที่จะเข้ามาประกอบธุรกิจที่ปรึกษาการลงทุนได้ ทั้งนี้ การที่มีได้มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและกำกับดูแลบริษัทหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจที่ปรึกษาการลงทุนรวมถึงผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบริษัทหลักทรัพย์ให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นที่ปรึกษาการลงทุนอย่างชัดเจน เหมาะสม และเพียงพอ นั้น หากปรากฏว่ามีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบหรือโดยทุจริต โดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์แล้วอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อนักลงทุนและอาจส่งผลต่อความเชื่อถือของ

นักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ นอกจากนี้ยังอาจส่งผลกระทบต่อตลาดทุนทั้งระบบรวมถึงภาวะเศรษฐกิจของประเทศด้วย

ประเด็นที่สาม เมื่อไม่มีการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนเป็นพิเศษ ในการควบคุมและกำกับดูแลบริษัทหลักทรัพย์ซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจที่ปรึกษาการลงทุนย่อมต้องนำบทบัญญัติต่างๆ ในพ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาปรับใช้ รวมถึงการพิจารณาความผิดอันเกิดจากการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือโดยทุจริต การกระทำการอันไม่เป็นธรรม การกระทำการอันเป็นการฉ้อโกง ฉ้อฉล หรือหลอกลวงลูกค้าหรือประชาชน ซึ่งมีข้อสังเกต คือ บทบัญญัติต่างๆ ในพ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 อาจไม่เหมาะสมเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการควบคุมและกำกับดูแลรวมถึงการลงโทษผู้กระทำความผิด เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนนั้นมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการประกอบธุรกิจประเภทอื่น ๆ นั้นเอง เช่น กรณีที่ปรึกษาการลงทุนได้ซื้อหลักทรัพย์ที่ตนวิเคราะห์ก่อนออกผลงานการวิเคราะห์และในงานวิเคราะห์นั้นตนก็ได้แนะนำให้ลูกค้าซื้อหลักทรัพย์นั้น โดยให้ลูกค้าลงทุนในระยะยาว หลังจากนั้นเมื่อราคาหลักทรัพย์สูงขึ้นอันเป็นผลจากการที่ลูกค้าตัดสินใจลงทุนตามคำแนะนำที่ปรึกษาการลงทุนผู้นั้นก็ได้สั่งขายหลักทรัพย์ดังกล่าวทำให้ได้รับกำไรจากการกระทำดังกล่าว ทั้งนี้ ปรากฏข้อเท็จจริงต่อไปอีกว่าลูกค้าที่ตัดสินใจลงทุนตามคำแนะนำก็ได้กำไรจากการขายหลักทรัพย์ในเวลาต่อมา (Scalping) จากตัวอย่างที่ได้ยกมาหากพิจารณาตามบทบัญญัติในพ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 แล้ว จะเห็นได้ว่า ไม่มีมาตราใดที่จะนำมาใช้ลงโทษที่ปรึกษาการลงทุนผู้นั้นได้และจะดำเนินคดีทางแพ่งแก่ที่ปรึกษาการลงทุนผู้นั้นก็มิได้ เนื่องจากไม่ปรากฏว่ามีความเสียหายเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามเหตุการณ์ดังกล่าวจะไม่เกิดขึ้น ถ้ามีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและกำกับดูแลการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์สำหรับที่ปรึกษาการลงทุนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ เช่น การกำหนดให้ที่ปรึกษาการลงทุนต้องรับผิดชอบตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ในกรณีที่มีการกระทำบางประการที่มีลักษณะเป็นการขัดแย้งทางผลประโยชน์และที่ปรึกษาการลงทุนนั้นไม่ได้เปิดเผยลักษณะการกระทำอันเป็นการขัดแย้งทางผลประโยชน์ดังกล่าวให้แก่ลูกค้าของตนทราบโดยละเอียด แม้ว่าจะไม่ปรากฏว่ามีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ลูกค้าหรือแม้ว่าลูกค้าจะมีได้ลงทุนตามคำแนะนำของที่ปรึกษาการลงทุนเลขก็ตาม

- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 420 เป็นกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมและกำกับดูแลผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง นั่นคือ หากผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ได้กระทำการ โดยผิดกฎหมาย รวมถึงการงดเว้นหน้าที่ที่จะต้องกระทำตามกฎหมายโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อต่อนักลงทุน และการกระทำนั้นทำให้นักลงทุนได้รับความเสียหายจากการกระทำของตนแล้ว ผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ผู้นั้นย่อมต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้น

ประเด็นที่น่าพิจารณา คือ เรื่องของภาระการพิสูจน์ถึงความรับผิดชอบตามมาตรา 420 ของผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ที่จะต้องนำหลักเกณฑ์ทั่วไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 84 มาบังคับใช้ ซึ่งวางหลักเกณฑ์ไว้ว่า “ถ้าคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งกล่าวอ้างข้อเท็จจริงอย่างใดๆ เพื่อสนับสนุนคำฟ้องหรือคำให้การของตนให้พยานหลักฐานข้อเท็จจริงนั้นตกแก่คู่ความฝ่ายที่กล่าวอ้าง” ดังนั้น ผู้เสียหายจึงมีภาระการพิสูจน์ถึงความรับผิดชอบดังกล่าว ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นภาระอันหนักสำหรับผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ในการพิสูจน์ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ที่ได้รับความเสียหายส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนรายย่อยที่ไม่มีอำนาจต่อรอง อีกทั้งยังไม่อาจรู้ถึงหลักการความชำนาญที่มีอยู่ของงานในวิชาชีพของผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ และแม้ผู้เสียหายสามารถจะนำพยานผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นได้ก็ตามก็อาจเป็นปัญหาว่าพยานผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีวิชาชีพเดียวกับผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์นั้นสามารถให้ความเห็นได้ชัดเจนเพียงใด

มาตรา 422 ถ้าความเสียหายเกิดแต่การฝ่าฝืนบทบังคับแห่งกฎหมายใดอันมีที่ประสงค์เพื่อจะปกป้องบุคคลอื่นๆ ผู้ใดทำการฝ่าฝืนเช่นนั้น ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเป็นผู้ผิด

ในมาตรานี้เป็นบทสันนิษฐานความผิดส่วนหนึ่งของมาตรา 420 ซึ่งการกระทำใดจะเข้าตามบทสันนิษฐานดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ 2 ประการ คือ

1. จะต้องเป็นการฝ่าฝืนบทบังคับแห่งกฎหมายมิใช่เพียงเป็นการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับเท่านั้น

2. จะต้องเป็นกฎหมายที่บัญญัติไว้เพื่อปกป้องบุคคลอื่นๆ มิใช่เพื่อปกป้องตัวผู้กระทำเองหรือบัญญัติไว้เพื่อความสงบเรียบร้อยตามธรรมดา

ดังนั้น เมื่อผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนบทบังคับแห่งกฎหมาย ซึ่งบัญญัติไว้เพื่อคุ้มครองผู้อื่นแล้วต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเป็นผู้ผิด อย่างไรก็ตามมาตรา 422 เป็นเพียงข้อสันนิษฐานส่วนหนึ่งของมาตรา 420 เท่านั้น มิใช่ข้อสันนิษฐานว่าบุคคลนั้นกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายอันจะ

ต้องรับผิดชอบทีเดียวจึงยังต้องมีการพิสูจน์ต่อไปให้ครบองค์ประกอบของกฎหมายด้วย กรณีจึงตกเป็นภาระหน้าที่ของผู้กล่าวหาว่ากระทำความผิดจะต้องนำสืบแก้ตัวว่าตนไม่ผิด

ประเด็นที่ต้องพิจารณา คือ กฎหมายควบคุมวิชาชีพที่จะเข้าองค์ประกอบมาตรา 422 ต้องประกอบด้วย 2 ส่วน คือ จรรยาบรรณวิชาชีพ (Ethics) และมาตรฐานวิชาชีพ (Professional Standards) เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายควบคุมวิชาชีพนักวิเคราะห์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อให้นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ปฏิบัติงานในวิชาชีพให้อยู่ในมาตรฐานแห่งวิชาชีพจะมีก็แต่เพียงคู่มือจรรยาบรรณและหลักปฏิบัติวิชาชีพนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่สมาคมนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ (Securities Analysis Association) ซึ่งเป็นสถาบันวิชาชีพที่สนับสนุนการพัฒนาตลาดหลักทรัพย์และธุรกิจหลักทรัพย์แต่ไม่ได้เป็นสถาบันควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพและไม่มีอำนาจในการควบคุมและกำกับตามกฎหมายได้จัดทำขึ้น อย่างไรก็ตามเนื่องจากคู่มือจรรยาบรรณและหลักปฏิบัติที่ออกโดยสมาคมดังกล่าวยังไม่ได้รับการรับรองให้เป็นกฎหมายจึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นกฎหมายที่มุ่งประสงค์จะปกป้องผู้อื่นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 422

จากปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากความไม่เหมาะสม ชัดเจน และเพียงพอของบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามที่ได้นำเสนอในข้างต้นเป็นเพียงปัญหาส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้นเท่านั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่มีความเหมาะสม ชัดเจน และเพียงพอในการควบคุมและกำกับดูแลผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์จะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ อาทิเช่น การกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อเข้ามาควบคุมและกำกับดูแลในส่วนของตัวบุคคล (Individual) ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ กรณีมีพฤติการณ์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบหรือโดยทุจริตโดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่นอกเหนือจากการใช้มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและกำกับดูแลในส่วนขององค์กรที่ผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ได้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวอยู่ การผลักดันให้มีการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนตามมาตรา 115 เพื่อให้ครอบคลุมถึงการกระทำที่ไม่เหมาะสมบางประการของที่ปรึกษาการลงทุน ซึ่งบทบัญญัติแห่ง พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ไม่ได้บัญญัติไว้ให้เป็นความผิด การผลักดันให้มีการบัญญัติกฎหมายควบคุมวิชาชีพนักวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยกำหนดทั้งจรรยาบรรณ (ethics) และมาตรฐาน (standards) ในวิชาชีพเช่นเดียวกับวิชาชีพอื่นๆ เช่น ทนายความหรือผู้สอบบัญชี เป็นต้น หรือให้มีการรับรองคู่มือจรรยาบรรณและหลักปฏิบัติที่ออกโดยสมาคมนักวิเคราะห์ให้เป็นกฎหมายเพื่อให้กฎหมายควบคุมวิชาชีพนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นกฎหมาย

ที่มุ่งประสงค์จะปกป้องผู้อื่นตามมาตรา 422 อันจะเป็นการแก้ปัญหาเรื่องการพิสูจน์ถึงความรับผิดชอบของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของสาธารณชนและเป็นการให้ความคุ้มครองแก่นักลงทุนให้ได้รับคำแนะนำการลงทุนในหลักทรัพย์จากผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์อย่างถูกต้อง เหมาะสม แม่นยำ ชัดเจน มีเหตุผล มีข้อมูลสนับสนุนอย่างเพียงพอและมีความเป็นธรรม (fairness) ในการได้รับรู้ข้อมูลโดยเท่าเทียมกัน ไม่มีผู้ใดเอาใจเปรียบผู้ใด อีกทั้งยังเป็นการป้องกันนักลงทุนจากการกระทำอันไม่เป็นธรรม การกระทำอันเป็นการฉ้อฉล นอกรีต หรือหลอกลวงอีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจถึงมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมและกำกับดูแลผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ตามกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทย
2. ศึกษาวิเคราะห์กฎหมายไทยให้ชัดเจนว่า มาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมและกำกับดูแลผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ไม่ว่าเป็นการให้คำแนะนำแก่ประชาชนโดยตรงหรือทางอ้อมเกี่ยวกับคุณค่าของหลักทรัพย์หรือความเหมาะสมในการลงทุนเกี่ยวกับหลักทรัพย์หรือที่เกี่ยวกับการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ใดๆ เป็นทางคำปกติ ทั้งที่ได้ให้คำแนะนำโดยคิดค่าตอบแทนและไม่คิดค่าตอบแทนและทั้งที่ได้ให้คำแนะนำเฉพาะบุคคลและให้คำแนะนำผ่านสื่อมวลชนในปัจจุบันเป็นมาตรการอันเหมาะสม ชัดเจน และเพียงพอในการควบคุมและกำกับดูแลหรือไม่ หากไม่เหมาะสม ไม่ชัดเจน หรือไม่เพียงพอควรจะต้องหามาตรการใดมาเสริมหรือควรจะต้องแก้ไขกฎหมายในเรื่องใด โดยนำแนวทางของกฎหมายต่างประเทศมาเปรียบเทียบเพื่อให้การควบคุมและกำกับดูแลการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์มีประสิทธิภาพสูงสุดและอาจนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายไทยต่อไป

3. ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและกำกับดูแลผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ โดยจะวิเคราะห์เจาะจงเฉพาะผู้ประกอบการวิชาชีพนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำแนะนำแก่ประชาชนไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อมเกี่ยวกับคุณค่าของหลักทรัพย์หรือความเหมาะสมในการลงทุนเกี่ยวกับหลักทรัพย์ หรือ

ที่เกี่ยวกับการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ใดๆ เป็นทางค้าปกติ ทั้งที่ปฏิบัติหน้าที่โดยคิดค่าตอบแทนและไม่คิดค่าตอบแทนและทั้งที่ได้ให้คำแนะนำเฉพาะบุคคลและให้คำแนะนำผ่านสื่อมวลชน ในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับความไม่เหมาะสม ไม่ชัดเจน และไม่เพียงพอของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและกำกับดูแลผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ อาทิเช่น พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นต้น

4. สมมติฐานการวิจัย ทฤษฎี และแนวความคิด

ในการทำวิทยานิพนธ์นี้มีสมมติฐานเบื้องต้นว่า มาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมและกำกับดูแล ผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ในปัจจุบันเป็นมาตรการที่ยังไม่เหมาะสม ไม่ชัดเจน และไม่เพียงพอในการควบคุมและกำกับดูแลตามสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ทฤษฎีกฎหมายที่จะนำมาศึกษาและกล่าวถึงในการทำวิทยานิพนธ์นี้มีดังนี้

1. ทฤษฎีตลาดทุนที่มีประสิทธิภาพ (Efficient Capital Market Theory)

หลักการในทฤษฎีนี้ถือเป็นพื้นฐานของกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์ และเป็นเสมือนขอบเขต ข้อจำกัด และเป้าหมายในการบัญญัติกฎหมายในเรื่องนี้ กล่าวคือ ทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นว่า ลักษณะของตลาดทุนหรือตลาดหุ้นที่ดีจะต้องมีระบบที่ทำให้ราคาของหุ้นมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคุณค่าของบริษัทที่ออกหุ้นนั้นๆ เพื่อการนี้ผู้ลงทุนจะต้องมีความรู้พอที่จะตัดสินใจได้อย่างสมเหตุสมผลและกลไกก่อราคา (Pricing Mechanism) จะต้องมีสมรรถภาพสูง ซึ่งรวมคุณสมบัติ 3 ประการ คือ

1) ต้องมีความเป็นธรรม (Fairness) หมายความว่า ผู้ซื้อผู้ขายทุกคนอยู่ในฐานะที่จะได้รับรู้ข้อมูลโดยเท่าเทียมกัน ไม่มีผู้ใดเอารัดเอาเปรียบผู้ใดได้

2) การซื้อขายต้องมีสภาพคล่อง (Liquidity) คือ ผู้ใดต้องการซื้อหรือขายหุ้นควรกระทำได้เสมอในเวลาอันสั้นพอสมควร

3) การขึ้นลงของราคาต้องมีระเบียบ (Orderliness) คือ การเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ต้องไม่ฮวบฮาบเป็นไปอย่างมีขั้นตอน มีเหตุผล แต่ในระยะยาวสามารถเปลี่ยนแปลงมากได้

2. หลักเกณฑ์การค้นพบข้อมูลภายในอย่างชอบธรรมตามทฤษฎีโมเสก (Mosaic Theory)

ในกรณีที่นักวิเคราะห์หลักทรัพย์รวบรวมข้อมูลที่บริษัทได้ประกาศต่อสาธารณชนแล้ว และนำมาวิเคราะห์ วิจัย และตีความจนค้นพบ “ข้อมูลภายใน” ด้วยความรู้ความสามารถของ ตัวนักวิเคราะห์หลักทรัพย์เอง โดยไม่ได้อาศัยข้อมูลภายในอื่นน่าจะถือได้ว่า “ข้อมูลภายใน” นั้น ได้มาอย่างชอบธรรมตามทฤษฎีโมเสก การใช้ประโยชน์จากข้อเท็จจริงที่ค้นพบดังกล่าวไม่น่าจะเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 241 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 เพราะ เป็นผลงานอันชอบธรรมอันเนื่องมาจากความรู้ความสามารถของตัวนักวิเคราะห์หลักทรัพย์เอง

3. หลักกฎหมายในการคุ้มครองประชาชนและประโยชน์สาธารณะ

เนื่องจากเป็นเหตุผลที่รัฐต้องเข้ามาแทรกแซงเอกชนในการติดต่อกันในทางธุรกิจและการปฏิบัติต่อกัน ตามแนวความคิดที่ว่า “ผลประโยชน์ของเอกชนและสังคมต้องสอดคล้องกัน หากเอกชนได้ใช้เสรีภาพของตนเกินไปจนทำให้ประชาชนเดือดร้อนแล้ว รัฐบาลมีสิทธิที่จะแทรกแซงได้”

4. หลักการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure)

เป็นหลักที่เข้ามาคุ้มครองการให้ข้อมูลจะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลแก่ประชาชนอย่างเพียงพอ แต่ไม่ได้หมายความว่าข้อมูลนั้นได้รับการตรวจสอบและรับรองว่าถูกต้องเสมอไป เป็นหน้าที่ของนักลงทุนหรือประชาชนต้องตัดสินใจเมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารนั้นด้วยตัวเอง ทั้งนี้ เพื่อที่ประชาชนผู้ลงทุนจะใช้ข้อมูลนั้นประกอบการพิจารณาก่อนตัดสินใจลงทุน ได้อย่างมีเหตุผล หลักการนี้เป็นหลักการที่จะช่วยรักษาประโยชน์ของผู้ลงทุนได้อีกทางหนึ่ง

5. หลักการกำกับดูแลตนเอง (Self Regulatory Organization หรือ SRO)

แนวความคิดเรื่องการกำกับดูแลตนเองเกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มมีการซื้อขายแลกเปลี่ยนทางการค้า โดยสมัยแรกได้มีการกำหนดมาตรฐานการทำธุรกิจกันเองโดยคนในวงการและมีจรรยาบรรณของการทำธุรกิจ (Code of Conducts)

ประเภทขององค์กรกำกับดูแลตนเอง แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) องค์กรกำกับดูแลตนเองที่มีกฎหมายเฉพาะรองรับ

องค์กรกำกับดูแลตนเองประเภทนี้มักจะเป็นองค์กรเกี่ยวกับวิชาชีพที่มีการติดต่อกับประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง เช่น วิชาชีพเกี่ยวกับการเงินการลงทุน

2) องค์กรกำกับดูแลตนเองที่คนในวงการจัดตั้งขึ้นมากำกับดูแลตนเอง

องค์กรกำกับดูแลตนเองประเภทนี้เป็นองค์กรที่มีได้มีกฎหมายเฉพาะมารองรับ แต่สมาชิกขององค์กรเป็นผู้ให้ความเห็นชอบออกกฎระเบียบมาให้สมาชิกทุกคนปฏิบัติ องค์กรประเภทนี้ ได้แก่ สมาคมธนาคารไทย สมาคมนักบัญชี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ แพทยสภา เป็นต้น

องค์กรกำกับดูแลตนเองจะทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานประจำวันของสมาชิกโดยการออกกฎระเบียบ แนวทางปฏิบัติต่างๆ ที่เหมาะสม พร้อมกับการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎระเบียบนั้น และในกรณีที่เกิดปัญหาขัดแย้งขึ้นระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง หรือสมาชิกกับลูกค้าก็จะมีระบบการไกล่เกลี่ย หรือการอนุญาโตตุลาการเพื่อแก้ไข ทั้งนี้ หน่วยงานกำกับดูแลของรัฐบาลจะทำหน้าที่กำหนดนโยบายหลักและระเบียบในระดับกว้าง เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้ องค์กรกำกับดูแลตนเองใช้กำหนดกฎระเบียบของตนและจะคอยให้การสนับสนุนและกำกับดูแล การดำเนินงานขององค์กรกำกับดูแลตนเอง พร้อมกำกับดูแลงานในส่วนที่องค์กรกำกับดูแลตนเอง ครอบคลุมไปไม่ถึง อาทิเช่น เรื่องที่เกี่ยวข้องไปถึงผู้ที่มีได้เป็นสมาชิก

6. หลักเกณฑ์ทั่วไปว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420

สาระสำคัญของความรับผิดเพื่อละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 มีดังนี้

- 1) มีการกระทำโดยผิดกฎหมาย รวมถึงการงดเว้นหน้าที่ที่จะต้องกระทำด้วย
- 2) เป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อต่อบุคคลอื่น
- 3) การกระทำนั้นทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหายในสิทธิเกี่ยวกับเนื้อตัวร่างกาย หรือสิทธิในทรัพย์สิน หรือสิทธิอื่นๆ
- 4) ความเสียหายเป็นผลจากการกระทำของผู้ละเมิด

7. หลักเกณฑ์ความรับผิดทางละเมิด

- หลักเรื่องความรับผิด (Fault Principle) เป็นหลักที่ว่าจะต้องมีความผิดจึงจะมีความรับผิดได้ นั่นคือ ต้องมีองค์ประกอบเรื่องจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำให้เกิดความเสียหายและมีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลจึงจะเป็นละเมิด

- หลักเกณฑ์เรื่องความรับผิดโดยเด็ดขาด (Strict Liability) เป็นหลักที่ว่าด้วยความรับผิดโดยไม่มีผิด (Liability without fault) คือ จะเน้นที่ความเสียหายไม่เน้นที่ความผิด

และมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ก่อความเสียหายแก่ผู้อื่นต้องชดใช้ค่าเสียหาย โดยไม่คำนึงว่าผู้ละเมิดจะต้องกระทำความผิดด้วย เมื่อความเสียหายเกิดขึ้นและรู้ว่าผู้ใดเป็นผู้ก่อแล้วก็ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ละเมิดไม่ว่าการกระทำที่ก่อความเสียหายนั้นจะผิดหรือถูกเพราะถือว่าจำเลยกระทำโดยมีเจตนาที่จะขยายหรือกระจายภาวะความเสี่ยงไปยังบุคคลข้างเคียง

เหตุผลของการกำหนดให้มีความรับผิดชอบเด็ดขาด คือ เนื่องจากความเสียหายอันเกิดจากเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นบ่อยหรือเกิดขึ้นได้ง่าย แต่ผู้เสียหายไม่อาจพิสูจน์ถึงสาเหตุที่เกิดขึ้นหรือพิสูจน์ได้ยากเพราะเหตุที่เกิดอยู่ในความรู้เห็นของจำเลยผู้เดียวที่เป็นผู้ก่อขึ้น ผู้เสียหายอาจพิสูจน์ได้ว่าเหตุได้เกิดขึ้นจริงแต่ไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร

- บทสันนิษฐานความผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 422

การกระทำที่จะเข้าตามบทสันนิษฐานของมาตรา 422 ประกอบด้วยหลักเกณฑ์

2 ประการ คือ

1) จะต้องเป็นการฝ่าฝืนบทบังคับแห่งกฎหมายมิใช่เพียงแต่เป็นการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับเท่านั้น

2) จะต้องเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่บัญญัติไว้เพื่อปกป้องบุคคลอื่นๆ มิใช่เพื่อปกป้องตัวผู้กระทำเองหรือบัญญัติไว้เพื่อความสงบเรียบร้อยตามธรรมดา

ดังนั้น เมื่อผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนบทบังคับแห่งกฎหมายซึ่งบัญญัติไว้เพื่อคุ้มครองผู้อื่นแล้วต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเป็นผู้ผิด อย่างไรก็ตามมาตรา 422 เป็นเพียงข้อสันนิษฐานส่วนหนึ่งของมาตรา 420 เท่านั้นมิใช่สันนิษฐานว่าบุคคลนั้นกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายอันจะต้องรับผิดชอบทีเดียวจึงยังต้องมีการพิสูจน์ต่อไปให้ครบองค์ประกอบของกฎหมายด้วย กรณีนี้จึงตกเป็นภาระหน้าที่ของจำเลยจะต้องนำสืบแก้ตัวว่าตนไม่ผิด

กฎหมายควบคุมวิชาชีพที่จะเข้าองค์ประกอบมาตรา 422 นั้น จะต้องประกอบด้วย 2 ส่วน คือ จรรยาบรรณ (Ethics) และมาตรฐาน (Standards) ในวิชาชีพ

- จรรยาบรรณ (Ethics) หมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละวิชาชีพกำหนดขึ้นเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของสมาชิกและวงการวิชานั้น ซึ่งอาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้

- มาตรฐานวิชาชีพ (Professional Standards) หมายถึง แนวทางการปฏิบัติการ (Practice) ในวิชาชีพ ซึ่งเป็นที่ยอมรับหรือถูกกำหนดหรือถูกสร้างขึ้นโดยสมาชิกหรือคณะกรรมการตามกฎหมายที่ควบคุมวิชาชีพนั้น ซึ่งหากผู้ประกอบวิชาชีพได้ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพนั้นๆ แล้วก็ถือได้ว่าเป็นพยานหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบวิชาชีพได้ปฏิบัติการ

ตามวิชาชีพ ตามมาตรฐานแห่งความชำนาญของผู้ประกอบวิชาชีพทั่วไป (Standard of skill of the average practitioner)

8. หลักเกณฑ์ว่าด้วยความรับผิดชอบเพื่อความประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบวิชาชีพ (Professional Negligence)

หลักพื้นฐานแห่งความรับผิดชอบของผู้ประกอบวิชาชีพในการประกอบวิชาชีพโดยประมาทเลินเล่ออยู่บนพื้นฐานแนวความคิดว่า การกระทำโดยปราศจากความระมัดระวังก่อให้เกิดความรับผิดชอบได้ก็ต่อเมื่อผู้ประกอบวิชาชีพเป็นผู้ผิด โดยมาตรฐานแห่งความระมัดระวังและความชำนาญจะต้องพิจารณาจากวิญญูชนในวิชาชีพเดียวกันกับผู้ประกอบวิชาชีพเดียวกันกับผู้ประกอบวิชาชีพนั้น ซึ่งมีสถานะหรือตำแหน่งอยู่ในฐานะเช่นเดียวกัน นอกจากนี้โจทก์ต้องพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายเกิดจากความประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบวิชาชีพ ส่วนการฟ้องคดีมีหลักเกณฑ์ว่า “คู่ความฝ่ายใดกล่าวอ้างข้อเท็จจริงอันเป็นมูลพิพาทขึ้นมาฝ่ายนั้นมียุทธินำสืบ” เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนนี้ หลักเรื่อง *res ipsa loquitur* (The thing (accident) speaks for itself) จึงเกิดขึ้นนั่นคือ “ถ้าผู้ใดกล่าวอ้างข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งอยู่ในความรู้เห็นของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยเฉพาะไม่ว่าจะกล่าวในทางปฏิฐานหรือนิเสธตกเป็นภาระของฝ่ายที่รู้เห็น โดยเฉพาะนั้นจะต้องพิสูจน์หักล้างว่าความจริงมิได้เป็นเช่นนั้น” ซึ่งผลของหลักเกณฑ์ดังกล่าวทำให้โจทก์ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ถึงความประมาทเลินเล่อของจำเลย ทั้งนี้ เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นย่อมถือได้ว่าเป็นข้อสันนิษฐานถึงความประมาทเลินเล่อของจำเลยอันเป็นหน้าที่ของจำเลยที่จะต้องนำสืบหักล้างพยานหลักฐานข้อสันนิษฐานดังกล่าว

5. วิธีดำเนินการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยทางกฎหมาย (Legal Research) โดยผู้เขียนใช้วิธีการศึกษาแบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ทั้งเอกสารทางวิชาการ ข้อมูลขององค์กรที่ทำหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแลทั้งของภาครัฐและเอกชน และเอกสารสรุปจากการสัมมนาในวาระต่างๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบกับการศึกษาจากประสบการณ์ (Empirical Study) ของบุคคลต่างๆ เช่น นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ ผู้บริหารของบริษัทหลักทรัพย์ที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจที่ปรึกษาการลงทุน หรือประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและรายงานผลการวิเคราะห์ต่างๆ เจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ (Compliance Officer) เจ้าหน้าที่ขององค์กรรัฐ หรือองค์กรทางวิชาชีพที่ทำหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแล

การให้คำแนะนำการลงทุนในหลักทรัพย์ของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ เป็นต้น โดยการสัมภาษณ์แบบสุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหาในทางปฏิบัติและสรุปข้อคิดเห็นจากการสัมภาษณ์นั้น ซึ่งเอกสารทั้งหมดนี้จะได้นำมาประมวลเป็นข้อมูลและวิเคราะห์หาข้อสรุปและเสนอแนะแนวทางที่ควรจะเป็นต่อไป

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่องนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ช่วยยกระดับมาตรฐานการประกอบวิชาชีพนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ให้มีมาตรฐานเท่าเทียมกับต่างประเทศ อันจะเป็นหนทางหนึ่งในการสร้างความเชื่อถือให้แก่นักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศที่จะเข้ามาลงทุนในตลาดหุ้นไทย นอกจากนี้ยังเป็นการป้องกันและบรรเทาความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเนื่องจากการประกอบวิชาชีพนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ รวมทั้งทำให้นักลงทุนได้รับความคุ้มครองมากขึ้น
2. จะเป็นเอกสารที่มีส่วนกระตุ้นให้เกิดการสร้างหรือกำหนดมาตรฐานวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพนักวิเคราะห์หลักทรัพย์อย่างจริงจังและเป็นประโยชน์ต่อการร่างกฎหมายควบคุมวิชาชีพนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ต่อไปในอนาคต ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั้งสองฝ่าย กล่าวคือ นักวิเคราะห์หลักทรัพย์สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และสามารถใช้มาตรฐานเป็นข้อต่อสู้ว่าตนได้ประกอบวิชาชีพตรงตามมาตรฐานแล้วจึงไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นและนักลงทุนจะมีหลักประกันว่าผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องปฏิบัติตามวิชาชีพอย่างมีมาตรฐาน
3. จะเป็นข้อเสนอแนะต่อองค์กรรัฐในการพัฒนากฎหมายให้สามารถนำไปใช้ในการควบคุมและกำกับดูแลผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เป็นข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารของบริษัทที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการให้คำแนะนำการลงทุนในหลักทรัพย์และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการวิเคราะห์หลักทรัพย์ในการดำเนินกิจการ โดยถูกต้องต่อบทบัญญัติของกฎหมายและเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารของบริษัทดังกล่าวเห็นความสำคัญของการกำกับดูแลตนเองและการควบคุมภายในองค์กรอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพอันเป็นการช่วยลดความเสี่ยงจากการถูกดำเนินคดีและการถูกลงโทษทางกฎหมาย
5. เป็นประโยชน์ในทางเผยแพร่ความรู้ต่อประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในหลักทรัพย์